

GEREKÇE

Türkiye’de gözaltı sırasında ve cezaevinde yurttaşların işkence gördüğü, kötü muameleye maruz bırakıldığı ve hak ihlallerine uğradığı vakalar sıklıkla gündeme gelmektedir. Özellikle hukukun ve anayasal hakların görmezden gelindiği, yasaların uygulanmadığı, uluslar arası sözleşmelerden doğan sorumlulukların yerine getirilmediği süreçte kolluk güçlerinin faili olduğu iddia edilen işkence vakaları yaygınlaşmaktadır. Buna karşın siyasi irade ve yargının beklenen refleksi göstermemesi ve/ya susmayı tercih etmesi de failleri cesaretlendirmektedir. Çünkü toplum, devletin güvenliğinden sorumlu kişiler tarafından yurttaşlara karşı işlenen hak ihlallerinde, kurumsallaşmış bir cezasızlık politikasının bir devlet geleneği haline gelmesi korkusunu yaşamaktadır.

Türkiye İnsan Hakları Vakfı, 2019’da 11 ay içinde işkence ve kötü muameleden kaynaklı 840, 2020 yılının ilk 5 ayındaysa 107 başvurunun olduğunu rapor etmiştir. Özellikle seçim bölgem Van’da yurttaşların askeri ateşle yaralandığı ve/ya yaşamını yitirdiği vakalar sürekli tekrar eder hale gelmiştir. Sadece dört aylık zaman diliminde Van’da beş yurttaşımız askeri ateşle yaralanırken 2 kişi de yaşamını yitirmiştir. Son olarak Çatak ilçesinde 11 Eylül 2020 tarihinde tarlalarında çalışan iki yurttaşımız gözaltına alınıp işkence edilerek helikopterden atıldığı kamuoyuna yansımıştır. Söz konusu olayda Servet Turgut (55) ve Osman Şiban’ın (50) askerler tarafından helikopterden atılmasının yanında köylüler de “sizi tararız” tehdidine maruz kalmışlardır.

Turgut ve Şiban’dan iki gün boyunca haber alınamazken ağır işkencelere maruz kalmış şekilde Van Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi’nin yoğun bakım ünitesine getirilmişlerdir. Yaptığımız ilk incelemelerde görgü tanıkları, ikisinin de helikopterden atıldıklarını beyan etmiştir. Bu iddia, 20 Eylül 2020 tarihli hastanenin epikriz raporunda da teyit edilmiştir. Söz konusu raporda; Osman Şiban’ın “yüksekten düşme” şikâyetiyle acil servise getirildiği kaydedilirken Şiban’ın “helikopterden düşme sonrası acil servise getirildiği” bilgisine yer verilmiştir. Bugün Osman Şiban halen hafıza kaybı yaşarken Servet Turgut ise 20 gün yoğun bakımda kaldıktan sonra 30 Eylül 2020’de yaşamını yitirmiştir.

Turgut ve Şiban’ın tarlalarında ot biçerken gerekçe sunulmadan, avukatlarına ve ailelerine bilgi verilmeden kolluk güçleri tarafından gözaltına alınarak helikopterden atılması; hastane raporu, avukat ve görgü tanıklarının beyanlarıyla sabittir. Buna karşın Hükümet’in sessizliği bu vakada da “cezasızlık rejimi”nin devreye konulacağı şüphesini arttırırken Van Valiliği, kamuoyu baskısı nedeniyle yaptığı açıklamada adeta işkenceyi aklamaya çalışmıştır. Çünkü Van Gevaş’ta da 2017 yılında mantar toplayan köylülere işkence edilmiş, başlatılan soruşturma neticesinde işkence failleri beraat ettirilmişlerdir. Yine soruşturma dosyası hakkında gizlilik ve yayın yasağı kararı verilirken işkenceyi belgeleyen Mezopotamya Ajansı muhabirleri Adnan Bilen ve Cemil Uğur, Jinnews muhabiri Şehriban Abi ile gazeteci Nazan Sala gözaltına alınmışlardır. Bu nedenle gerekli soruşturmanın yapılarak faillerin gerekli cezayı alacakları konusunda bir güven olmadığı gibi endişeler de artmaktadır.

Sonuç olarak Hükümet tarafından sıklıkla dile getirilen “işkenceye sıfır tolerans” sözleri bir propagandadan öteye gitmemektedir. Çünkü iki Kürt köylüsünün helikopterden atılmasına karşı siyasi irade gerekli tavrı sergilememiştir. Tam da bu nedenle Van’da yurttaşların gerekçesiz bir şekilde gözaltına alınıp helikopterden atılması vakasına yönelik Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin devreye girerek; söz konusu vahim iddiaların araştırılması, Van’da

rutinleşen işkence vakalarının durdurulması amacıyla gerekli incelemeleri yerinde yapmak üzere Meclis Araştırma komisyonu kurulması elzemdir.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	Flam.
2	KEMAL PEKÖZ	ADANA	Kemal.
3	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	Abdur
4	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	B. Öztürk
5	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	21
6	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	Filiz
7	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	Kemal
8	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	A. Acar
9	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	Necdet İpekyüz
10	MEHMET RUŞTU TİRYAKİ	BATMAN	M. Ruştı
11	FELEKNAS UCA	BATMAN	Feleknas Uca
12	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	Erdal
13	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	Semra
15	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	Garo
16	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	İmam
17	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	Remziye
18	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	Şevin
19	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	Nusrettin
20	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	H. Özgüneş

